

Αγώνας ενάντια στο σύστημα που γεννάει ανισότητες και «κανονικότητες»

της Έφης Γαρίδη

Μετά και τη νέα εξέλιξη για τις καθαρές τοξικολογικές εξετάσεις του Ζακ, δημοσιεύουμε το άρθρο της Έφης Γαρίδη (είχε φιλοξενηθεί στο φύλλο Νο5 της εφημερίδας Κόκκινο Νήμα – Οκτώβρης 2018)

Με αφορμή το χρονικό της «προαναγγελθείσας» δολοφονίας του Ζακ Κωστόπουλου και τις απόψεις για «εκφασισμό» της κοινωνίας

Το λιντσάρισμα-δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου ήταν γροθιά στο στομάχι. Για όσους άντεξαν να παρακολουθήσουν το βίντεο ενός απάνθρωπου, αναίτιου, δολοφονικού ξυλοδαρμού και το επόμενο βίντεο με τη συνέχιση του «έργου» τους από την αστυνομία ή απλώς πληροφορήθηκαν τις ανατριχιαστικές «λεπτομέρειες». Για όσους με απόγνωση είδαν τις αντιδράσεις μεγάλης μερίδας του κόσμου, που δίνουν δίκιο στον «καταστηματοάρχη», που μιλούν με «ναι μεν, αλλά» για κάτι που θα έπρεπε απλά και μόνο να προκαλεί φρίκη. Γι' αυτό πολλοί μιλάνε για εκφασισμό της κοινωνίας. Πρόκειται όμως για κάτι τέτοιο;

Ηδολοφονία, πριν καν μάθουμε ποιος ήταν το θύμα, παρουσιάστηκε

σαν απόπειρα ληστείας από τοξικοεξαρτημένο, που αποτράπηκε από κάποιους περαστικούς βιτζιλάντε. Ακόμα και έτσι να ήταν τα πράγματα, καμία άλλη αντίδραση από τον αποτροπιασμό και την απερίφραστη καταδίκη δεν θα ήταν κατανοητή. Ωστόσο, πολλοί ήταν αυτοί που μίλησαν για το δικαίωμα υπεράσπισης της ιδιοκτησίας και για τα «πρεζάκια» που είναι μάλιστα στο κέντρο της Αθήνας, άλλοι με «ψύχραιμες» αναλύσεις, άλλοι με χυδαίες εκφράσεις για το νεκρό. Η αντιδραστική ιδέα της «ασφάλειας», που στις ΗΠΑ της γενικευμένης οπλοκατοχής μετρά χιλιάδες νεκρούς, κυρίως μαύρους, και αθώνει «νοικοκυραίους», λειτούργησε με τον πιο αποκρουστικό τρόπο.

Οι «εντιμότατοι» καταστηματαρχες και ο «εκφασισμός»

Βεβαίως, η αποκάλυψη των «λεπτομερειών» της υπόθεσης χάλασαν το αφήγημα της «αυτοάμυνας των έντιμων καταστηματαρχών». Το θύμα ήταν ο Ζακ Κωστόπουλος, ΛΟΑΤΚΙ+ ακτιβιστής, ντραγκ κούνι, οροθετικός, περιθωριακός για τους πολλούς, και σε καμία περίπτωση δεν υπήρξε ένοπλη ληστεία. Αντίθετα, υπήρξε ένας άνθρωπος τρομαγμένος που έψαχνε καταφύγιο, ένας άνθρωπος που δολοφονήθηκε την ώρα που ζητούσε βοήθεια. Και οι θύτες του, ο έντιμος κοσμηματοπώλης (που τελικά δεν ήταν ούτε έντιμος ούτε κοσμηματοπώλης, αλλά τοκογλύφος και κλεπταποδόχος), ο έτερος καταστηματαρχής (στέλεχος του φασιστικού μορφώματος του Μπαλτάκου), η αστυνομία, οι περαστικοί.

Όλα αυτά ήταν φυσικό να ανοίξουν την κουβέντα για τον εκφασισμό της κοινωνίας. Από πολλούς περιγράφεται η εικόνα μια κοινωνίας που έχει σαπίσει, μιας κοινωνίας που είναι έτοιμη να υποδεχτεί το φασισμό. Σε αυτό συμβάλλουν και άλλα πρόσφατα γεγονότα, όχι πρωτοφανή δυστυχώς. Οι 1.200 υπογραφές στη Χίο για να αποκλειστούν τα προσφυγόπουλα από τη δημόσια εκπαίδευση, όπως έχει γίνει στο Ωραιόκαστρο, στον Κολωνό και αλλού. Οι άνθρωποι που παρακολουθούσαν το μετανάστη, όπως

νόμιζαν, (που αποδείχτηκε ότι ήταν Έλληνας και δεν «εκβίαζε για χαρτιά»), που απειλούσε να πέσει από το γλυπτό της Ομόνοιας και βιντεοσκοπούσαν γελώντας, και όλοι αυτοί που έκαναν κοροϊδευτικά σχόλια στα σχετικά δημοσιεύματα.

Είναι αλήθεια ότι έχουμε μπροστά μας ένα βάθεμα της αδιαφορίας και της εχθρικής διάθεσης απέναντι σε οποιονδήποτε είναι έξω από τα όρια της «κανονικότητας». Μια αντιμετώπιση των τοξικοεξαρτημένων, των τρανς, των προσφύγων, των μεταναστών σαν κάτι λιγότερο από ανθρώπους, που δεν αξίζουν ίση μεταχείριση και η ζωή τους δεν έχει την ίδια αξία. Ακόμα περισσότερο, σαν απειλή για τη ζωή και την ασφάλεια των «κανονικών» ανθρώπων.

Η ανάλυση γιατί φτάσαμε ως εδώ δεν είναι απλή υπόθεση και σίγουρα υπάρχουν πολλοί παράγοντες. Ένας από αυτούς είναι σίγουρα το ότι ανεχτήκαμε Αμυγδαλέζες και στρατόπεδα συγκέντρωσης, χοτ σποτ και Μανωλάδες, ομοφοβικές επιθέσεις και δολοφονίες. Ζήσαμε με τη φρίκη. Η δολοφονία του Ζακ είναι «προαναγγελεθείσα» γιατί αποτελεί φυσική συνέχεια των επαναλαμβανόμενων επιθέσεων που είχε δεχτεί. Όποιες και αν είναι οι αιτίες, όμως, δεν υπάρχει καμία δικαιολογία για όσους δεν φρίττουν μπροστά στη δολοφονία του Ζακ, για όσους υπογράφουν να αποκλείσουν προσφυγόπουλα από τα σχολεία, για όσους φώναζαν ή έγραφαν «πέσε» για τον δυστυχημένο στην Ομόνοια. Αυτοί είναι ξεκάθαρα απέναντί μας και καμία ανάλυση (για τις συνέπειες της κρίσης ή οποιαδήποτε άλλη) δεν μπορεί να τους αθώσει ή να τους δικαιολογήσει στο ελάχιστο.

Όμως, ευτυχώς, αυτοί δεν είναι η πλειονότητα και πολύ περισσότερο η μόνη πραγματικότητα. Αν ήταν έτσι, δεν θα είχαν ήδη γίνει τρεις πορείες με χιλιάδες άτομα για να διεκδικήσουν δικαιοσύνη για τον Ζακ και φωνή για τον κάθε Ζακ. Δεν θα είχαν βγει τόσα ΛΟΑΤ άτομα στο δρόμο, ανοιχτά, για να διεκδικήσουν το αυτονόητο, να μην τους χτυπάνε, να μην τους σκοτώνουν. Αν ήταν έτσι, όσοι στηρίζουν τους θύτες δεν θα κρύβονταν πίσω από τα πληκτρολόγια και μέσα στα καφενεία, να ψελλίζουν τις αντιδραστικές και αποκρουστικές τους απόψεις. Η μόνη απόπειρα

«διαμαρτυρίας» των φασιστών ήταν τα 5 άτομα που συγκεντρώθηκαν για λίγο μπροστά από τον τόπο της δολοφονίας και πέταξαν τα εμετικά τους τρικάκια. Το ίδιο και με τα προσφυγόπουλα: όπου έχουν προσπαθήσει οι «αγανακτισμένοι γονείς» να τα εμποδίσουν, έχουν σπάσει τα μούτρα τους μπροστά στις αντιδράσεις περισσότερων ανθρώπων που θέλουν τα σχολεία ανοιχτά σε όλα τα παιδιά.

Αυτό όμως δε σημαίνει ότι τα πράγματα είναι εύκολα. Έχουμε να αντιμετωπίσουμε φασίζουσες συμπεριφορές που πυκνώνουν, τόσο από πολίτες όσο και από τον κρατικό μηχανισμό. Και η αντιμετώπισή τους θέλει σοβαρότητα και αποτελεσματικότητα. Δεν βοηθάει να καταδικάζουμε συλλήβδην τους μαγαζάτορες – υπάρχουν ανάμεσά τους άνθρωποι που παλεύουν για το μεροκάματο. Στον αντίποδα, δεν είναι βοηθητικό να τους θεωρούμε όλους συμμάχους μας ως «μικρούς». Υπάρχουν στις τάξεις τους στυγνοί εκμεταλλευτές που είναι χειρότεροι με τους εργαζόμενούς τους από τους μεγάλους καπιταλιστές. Επίσης δεν βοηθάει να ψάχνουμε την «καθαρότητα» ενός κινήματος, αν οι ΛΟΑΤΚΙ π.χ. είναι αρκετά ριζοσπάστες για να παλέψουμε μαζί τους, με τον ίδιο τρόπο που δεν εξετάζουμε αν μια απολυμένη καθαρίστρια είναι αντιρατσίστρια και αντισεξίστρια για να σταθούμε στο πλάι της. Αλλά είναι εξίσου λάθος να συμπαρατασσόμαστε μαζί με ομάδες οι οποίες στηρίζουν τις κυβερνήσεις που έχουν εξαθλιώσει τόσο κόσμο και οι οποίες χρηματοδοτούνται από τον κρατικό μηχανισμό.

Αυτό που χρειαζόμαστε είναι οι αγώνες ενάντια στο σύστημα που γεννάει τις ανισότητες και τις «κανονικότητες». Η μηδενική ανοχή απέναντι σε σεξιστικές και ρατσιστικές θέσεις που τις θρέφουν. Η πάλη ενάντια σε οποιαδήποτε δομή, πρακτική ή συμπεριφορά που χωρίζει τους ανθρώπους σε κανονικούς και μη. Και αυτό σε ένα όσο το δυνατό πιο μαζικό και ενωτικό πλαίσιο, ώστε να είναι αποτελεσματικό. Γιατί οι συλλογικοί αγώνες ήταν και είναι ο μόνος δρόμος διεκδίκησης, και η μόνη αντίσταση απέναντι στην υπηρέτηση του ιδιωτικού συμφέροντος όπου ευδοκιμούν οι ιδέες της «ασφάλειας» και των «κινδύνων». Αν

δεχτούμε ότι είναι σε εξέλιξη ή αναπότρεπτος ο «εκφασισμός», θα σήμαινε ότι δεν υπάρχουν και πολλά που μπορούμε να κάνουμε. Όμως απέναντι στις φασίζουσες συμπεριφορές που πυκνώνουν, είμαστε πολλοί και πολλές που δεν έχουμε συνηθίσει τη φρίκη και θα αντισταθούμε.